

Az elmúló helyek árnyai

Tegnap taxival mentünk a Fontainebleau-i erdőbe.

Május volt, izzott a lég, a napsugarak lebegtek a fák között.

Ide-oda kóvályogtunk, elég nehezen találtuk meg

azt a zsebkendőnyi tisztást és azt a hatalmas fát,

amely alatt három éve, első párizsi szabad napunkon

önfeledten szeretkeztünk. Az esők elmosták azóta

testünk lenyomatát, az évek eltüntették a nyomokat,

de amint türelmetlenül, sietve vetkőztetni

kezdtek egymást és meztelenül szorítottalak magamhoz,

mégiscsak látni véltem azt a helyet, szinte vibrált, csalogatott.

Az elmúló helyek árnyai

Tegnap taxival mentünk a Fontainebleau-i erdőbe.

Május volt, izzott a lég, a napsugarak lebegtek a fák között.

Ide-oda kóvályogtunk, elég nehezen találtuk meg

azt a zsebkendőnyi tisztást és azt a hatalmas fát,

amely alatt három éve, első párizsi szabad napunkon

önfeledten szeretkeztünk. Az esők elmosták azóta

testünk lenyomatát, az évek eltüntették a nyomokat,

de amint türelmetlenül, sietve vetkőztetni

kezdtek egymást és meztelenül szorítottalak magamhoz,

mégiscsak látni véltem azt a helyet, szinte vibrált, csalogatott.

Amikor ledőltünk és nyögve, sóhajtozva simogattam

lúdbőröző combodat, úgy forgolódtam, hogy pontosan

oda kerüljek, hogy mai testem három évvel ezelőtti testem

lenyomatát takarja, mintegy megsokszorozva.

Fölöttem inogtál, mint egy virág, tétova tekinteted

fennakadt a levegőben, s amint követtem,

egy harkályt vettem észre ámultan, fölöttünk a fán.

Szorgalmasan kopácsolt, morzézott szakadatlan,

mintha üzeni akart volna a bujkáló rovaroknak.

Aztán egy tarka pillangó gabalyodott hajadba,

óvatosan szabadítottam ki, de te már nem figyeltél semmire,

a szemed is lehunyta, arcodon rángások futottak végig,

reszkettél, vacogtál, s én testünk rángatózó ritmusát

a harkály morzézásához igazítva, rajzolgatni kezdtem

végeérhetetlen, leporellószerűen egymásból nyíló

palimpszesztjeimet és láttam alattunk és felettünk

három esztendővel ezelőtti testünk egymásba fonódó,

sugárzó auráját. Csodálatos volt, de sajnos hamar vége lett,

mivel kirándulók kiáltozásai verték fel az erdő csendjét.

Gyerekek sikongattak. Egy nő kiabált. Felugattak a kutyák.

S csak annyi időnk maradt, hogy szétválva, belebújjunk

ruháinkba, mert máris ott kavarogtak a tisztáson,

kíváncsian nézek felénk. Az egyik pufók kisleány, lepkehálót

szorongatva, vágatott el mellettünk,

nyomában lobogó hajú lányok szaladtak sikongatva,

s egy pettyes dalmát eb oda is jött hozzánk,

óvatosan szaglászni kezdett, majd továbbfutott.

És mi ott maradtunk, az elmúló helyek árnyait idézve,

a hatalmas fa árnyékban és hallgattunk.

+ Láthatólag – meséli Léna nagymama, pici ujjai között teás findzsáját szorongatva –, ha lassan is, de kezdett megnyugodni, bátyjáról írott versei is ezt bizonyították, s ez a Nekem írott verse is, ahol egy kirándulásunkat eleveníti fel. Az én beteges ötletem volt, hogy menjünk vissza az erdőbe, keressük meg azt a fát amely alatt 1914 májusában szeretkeztünk, leljük fel régi nyomainkat. A két élmény keveredik a versben, szétszalazhatatlanul, s mielőtt végképpen megtalálnánk régi nyomainkat, kirándulók jelennek meg. A groteszk ellenpont csak kimerevíti a vers sodróan nosztalgikus hangulatát. És meg kell jegyezni, hogy a harkály sem kitaláció, tényleg fölöttünk kopogtatta a fát. – Tatjana Bogdanova

Emigránsok. VI. Hét zarándok

Orgóliából jött a hét zarándok,

Kérdezhetnétek hol van Orgólia?

Más nyelveken gőgöt is jelent

és felmorajlik mélyén Ázsia.

És feltűnedeznek a régi veszélyek,

a démonok, a gonoszság, a rossz,

emberbőrbe öltözve. Megnyerően

legyintenek a zarándokok.

Orgóliában is lelepleztük őket,

és leleplezzük majd Párizsban is!

Fejüket vakarva nevetnek

a rongyos zarándokok. – Végül is

rendbe tesszük az elrontott világot,

hátunk megett Poe hollója károg.

+ Az Emigránsok újabb, a kötetbe még beférő darabja, 1917 májusának végén íródott s az előbbiekkal ellentétben nem szerepvers, nem is drámai monológ, hanem egy valószínűleg szélhámosokból álló ál zarándokcsoport groteszk megjelenítése. „Jót nevettem – emlékezik Léna nagymama – mert én is láttam a kóficokból, pojjákból álló csoportot, amely nagy feltűnést keltett azokban a napokban Párizsban és arra gondoltam, hál’ istennek vége, kezd kiszakadni halottai bűvköréből. De természetesen tévedtem.” – Tatjana Bogdanova

Töredékek Lénának

1

És akkor mondtad, hogy itt maradsz velem,

s hogy mit akarok, maradjunk-e együtt?

Rád bámultam. Te fogtad a kezem.

“Meghalt apám! Meghalt Andrej! Tesszük

a dolgunk – Az arcod simogattam. –

És az utcákon óriás gödrök nyíltak. –

Tudod, hogy nem adhatjuk fel!” – suttogtam.

2

Kerengőztek torz, fejetlen holtak.

Csodák csodája, életben tarthatom? –

Bűvöltem Andrejt. – Még megállíthatom

a szíve felé szállongó golyókat?

Korrigálhatom a jóvátehetetlent?

Zúgott a srapnel, szilánkjai hulltak.

Kijavíthatom, hisz hibázott, az Istent?

3

Kijavíthatom, ha hibázott, az Istent?

Holtak kerengtek lábatlan, fejetlen.

S egy pillanatra tényleg el is hittem,

hogy a golyókat megállíthatom.

Korrigálhatom a jóvátehetetlent.

De a pillanat elröppent, véresen

lehullt Andrej és ködbe tűnt el minden.

+ „A nekem ajánlott megrendítő versek – töröl ki egy láthatatlan könnycseppet szeméből Léna nagymama –, ama felismerést sugallják, hogy semmit nem lehet korrigálni...Megdöbbenett komor hangulata és a tiszta, szinte hibátlan felvezetés, mintha csak az utánuk írózó szonett-ciklus előhangja lenne ez a három villanás. Mert úgy *villannak meg, mint egy hajnali számonkérés során lecsapó törpenge.*

” – Tatjana Bogdanova